

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 10C/58/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1114208886
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Káčerová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2015:1114208886.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I pred samosudkyňou JUDr. Danou Káčerovou, v právnej veci navrhovateľa: Š. S., bytom B. XXX/XX, I. I. zastúpený: JUDr. Lubomír Müller, euroadvokát, so sídlom Symfonická 9, 158 00 Praha, Česká republika proti odporcovi: Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6.000,- € s príslušenstvom takto

rozhodol:

Súd návrh navrhovateľa na prerušenie konania vedeného Okresným súdom Bratislava I pod.sp.zn.10C 58/2014 do právoplatného skončenia konaní vedených pod sp.zn.10C197/2012, sp.zn.21C112/2012, sp.zn.8C157/2012, sp.zn.16C16/2013, sp.zn.11C 183/2013, sp. zn. 4C196/2012,sp.zn.16C 178/2013, sp. zn. 16C58/2014 vedených Okresným súdom Bratislava I o priznanie nemajetkových újm z a m i e t a .

Súd návrh navrhovateľa vo veci samej zamietá.

Súd odporcovi náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Navrhovateľ návrhom doručeným súdu dňa 24.3.2014 žiadal, aby súd zaviazal žalovaného odporcu na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6.000,- € spolu s príslušenstvom na tom skutkovom základe, že bol nezákonne väznený po dobu 6 mesiacov na základe rozsudku Nižšieho vojenského súdu Bratislava zo dňa 28.11.1951 sp. zn. Vt385/51. Trest mu bol uložený za trestný čin vyhýbania sa služobnej povinnosti podľa §270 ods.1 písmeno b/ zákona č.86/1950 Zb. Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 22.2.2010 sp. zn. 7Nt 1/2009 bola vo veci povolená obnova konania , rozsudok Nižšieho vojenského súdu Bratislava bol zrušený, nakoľko nebolo preukázané, že by sa navrhovateľ mohol stať subjektom trestného činu. Uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 7Nt1/2009 zo dňa 29.6.2012 bolo trestné stíhanie vedené proti navrhovateľa zastavené , nakoľko žalovaný skutok nie je trestným činom a nebol daný dôvod k postúpeniu veci. Navrhovateľ odporcu dňa 21.1.2013 požiadal o náhradu odškodnenia, okrem iného aj o náhradu nemajetkovej ujmy titulom neoprávneného väznenia. Odporca navrhovateľovi nárok titulom nemajetkovej umy nepriznal a v tomto smere navrhovateľovi odškodnenie neposkytol. Navrhovateľ sa nároku na priznanie nemajetkovej ujmy domáha na základe výsledkov konania vedeného podľa všeobecných prepisov pre trestné konanie a nie v zmysle ustanovenia §23 zákona č.119/1990Zb.

Odporca doručil súdu dňa 24.4.2015 písomné vyjadrenie k žalobnému návrhu, z ktorého vyplýva, že odporca uplatnený nárok navrhovateľom považuje za nedôvodný. V tomto smere odporca poukázal na tú skutočnosť, že uplatnený nárok navrhovateľom, ktorým sa domáha priznania nemajetkovej ujmy nie je nárokovateľným s poukazom na ust. § 23 zákona č. 119/1990 Zb. ako aj s poukazom na zákon č.58/1969 Zb., nakoľko tieto zákony odškodnenie titulom nemajetkovej ujmy neupravujú. Odporca má za to, že

odškodňovací orgán nemôže ísť nad rámec zákona a úmysel zákonodarcu. Odporca ďalej poukázal pri svojej argumentácii na čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky ,podľa ktorého má každý právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo ich nesprávnym úradným postupom. Podľa článku 51ods.1 Ústavy Slovenskej republiky domáhať sa práv uvedených v čl.35,36,37 ods.4, čl.38 až 42 a čl. 44 až 46 Ústavy Slovenskej republiky sa možno len medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. Odporca má za to, že nie je daný právny titul pre priznanie nemajetkovej ujmy. Odporca ďalej uviedol vo svojom písomnom vyjadrení, že aj pre súd v danom prípade platí príkaz upravený v čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Odporca na podporu svojich tvrdení poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I č. k. 9C 111/2009 a Krajského súdu v Bratislave č.k. 8Co 85/2011.

Súd vychádzal pri rozhodovaní zo skutkového stavu zisteného vykonaným dokazovaním , a to výsluchom účastníkov konania, oboznámením sa s obsahom pripojeného rozhodnutia bývalého Nižšieho vojenského súdu Bratislava Čj.Vt:385/51-B, ktoré súdu bolo doručené počas konania na žiadosť súdu dňa 26.2.2012 z Vojenského historického archívu Bratislava ,z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava I sp. zn.7 Nt1/2009, oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov založených v spise, pričom prihliadol na ďalší obsah spisového materiálu (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Navrhovateľ vo svojom návrhu bol povinný v zmysle ust. § 79 ods. 1 O.s.p. pravdivo opísať rozhodujúce skutočnosti a označiť dôkazy, ktorých sa dovoľával, a ďalej prispieť k dosiahnutiu účelu konania pravdivým a úplným opísaním potrebných skutočností a označením dôkazných prostriedkov v zmysle ust. § 101 ods. 1 O.s.p. Súd vec prejednal v intenciách tvrdení uvádzanými navrhovateľom v návrhu, ktorými odôvodňoval svoj žalobný návrh a prednesov na pojednávaní.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa na pojednávaní konanom dňa 30.3.2015. Navrhovateľ počas výsluchu potvrdil skutkový stav uvedený v návrhu. Na doplnenie uviedol , že ako malý zažil hrôzy vojny v dôsledku čoho sa ako dospelý rozhodol, že nechce nikdy nastúpiť na vojenskú službu. Po doručení povolávacieho rozkazu na vojnu nenastúpil v dôsledku čoho bol odsúdený. Navrhovateľ vo svojej výpovedi opísal podmienky za akých vykonával trest odňatia slobody. Po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody sa navrhovateľ zamestnal v cukrovare ,v ktorom pracoval 44rokov. Oženil sa a viedol rodinný život.

Odporca počas konania zotrval na svojom písomnom vyjadrení k žalobnému návrhu. Mal za to, že pre priznanie uplatneného nároku navrhovateľom v konaní nie je právny dôvod, nakoľko zákon č.119/1990Zb. ako aj zákon č. 58/1969 Zb. nepriznávajú osobám nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Odporca počas konania poukázala na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva /ďalej ESĽP/ vo veci Kopecký c/a Slovensko zo dňa 28.09.2004, na základe ktorého mal za to, že Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd neukladá zmluvným štátom osobitnú povinnosť poskytnúť náhradu za krivdy alebo škody spôsobené predtým ako ratifikovali Dohovor. Ani čl. 1 Protokolu č. 1 Dohovoru nemôže byť interpretovaný ako obmedzujúci slobodu zmluvných štátov, stanoviť podmienky, ako budú upravené nároky poškodených skôr ako bol ratifikovaný Dohovor.

Z obsahu rozhodnutia bývalého Nižšieho vojenského súdu Bratislava Čj.Vt:385/51-B, zo dňa 28.11.1951 mal súd preukázané, že navrhovateľ bol uznaný vinným, že dňa 1.11.1951 u útvaru v Senici v úmysle nekonať vojenskú základnú službu z náboženských dôvodov odmietol si obliecť vojenskú rovnošatu, teda úmyselne sa vyhol plneniu služobnej povinnosti tým , že sa odvolával na svoje náboženské presvedčenie , čím spáchal trestný čin vyhýbanie sa služobnej povinnosti podľa §270 ods.1 písmeno b/ Tr. zák a bol odsúdený podľa §270 ods.1 Tr. zák k trestu odňatia slobody na 6 mesiacov nepodmienečne.

Z pripojeného spisu sp. zn.7Nt1/2009 vedeného Okresným súdom Bratislava I vyplýva, že uznesením č. k. 7Nt 1/2009 zo dňa 29.6.2012 právoplatným dňa 7.12.2012 bolo trestné stíhanie voči navrhovateľovi zastavené. Súd konštatoval, že v prejednávej veci rehabilitačné konanie podľa zákona č. 119/1990Zb. neprebehlo.

Z obsahu rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva/ ďalej ESĽP/ vo veci Kopecký proti Slovensko, číslo sťažnosti 44912/98 zo dňa 28.09.2004, na ktorý poukázal odporca počas konania vyplýva, že prijímanie zákonov umožňujúcich rehabilitáciu poškodených osôb vyvoláva nevyhnutne komplexné posúdenie veľkého počtu otázok morálnej, právnej, politickej a ekonomickej povahy. ESĽP vo svojom

rozsudku zdôraznil, že Dohovor neukladá zmluvným štátom osobitnú povinnosť poskytnúť náhradu za krivdy alebo škody spôsobené pred tým, ako ratifikovali Dohovor. Rovnako článok 1 Protokolu č. 1 nemôže byť interpretovaný ako obmedzujúci slobodu zmluvných štátov stanoviť podmienky, za akých bude možné rehabilitovať občanov zmluvného štátu pred tým, ako tento štát ratifikoval Dohovor.

Právny zástupca navrhovateľa po oboznámení sa s obsahom predmetného rozsudku ESLP zo dňa 28.09.2004 žiadal, aby súd nárok navrhovateľa priznal v zmysle článku 10 Listiny základných práv a slobôd, ako aj v zmysle rozsudku ESLP vo veci Tsirlis a Kouloumpas proti Grécku, číslo sťažnosti 19233/91 a 19234/91 zo dňa 29.5.1997.

Podľa ustanovenia § 27 ods.1 zákona č.514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov zodpovednosť za škodu podľa tohto zákona sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona a na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

Podľa ustanovenia §27 ods.2 cit. zákona zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi.

Podľa ustanovenia § 27 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom zodpovednosť podľa tohto zákona sa vzťahuje na náhradu škody spôsobenej rozhodnutiami, ktoré budú vydané po dni nadobudnutia účinnosti tohto zákona, a na náhradu škody spôsobenej po tomto dni nesprávnym úradným postupom.

Podľa ustanovenia § 28 ods.1 cit. zákona o nárokoch na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe a treste vydaným do dňa účinnosti tohto zákona sa rozhodne podľa doterajších predpisov o odškodnení za väzbu a trest (§ 371 až 374 Trestného poriadku a § 46 ods. 2 zákona č. 82/1968 Zb. o súdnej rehabilitácii).

Podľa ustanovenia § 135 ods. 1 O.s.p. súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná [§ 109 ods. 1 písm. b)]. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti a o zápise základného imania; 14) súd však nie je viazaný rozhodnutím v blokovom konaní.

Súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol, nakoľko v kontexte s obsahom odôvodnenia citovaného rozsudku ESLP zo dňa 28.9.2004 nie je dôvodný. Navrhovateľ bol odsúdený k trestu odňatia slobody rozhodnutím Nižším vojenským súdom č.k. Vt.385/51-B zo dňa 28.11.1951. Na prípad navrhovateľa bolo potrebné aplikovať Zákona č. 82/1968 Zb. o súdnej rehabilitácii, na obsah ktorého odkazuje zákon č.58/1969 Zb., o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v ustanovení §28, nakoľko rozhodnutie, ktorým bol navrhovateľ odsúdený k trestu odňatia slobody bolo vydané pred nadobudnutím účinnosti zákona č.58/1969 Zb. Obidva zákony boli prijaté bývalou ČSFR pred ratifikáciou Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8 /Ďalej Dohovor/, ktorý bol dojednaný v Ríme 4. novembra 1950, ako aj pred prijatím ústavného zákona č.23/1991 Zb. z 9. januára 1991, ktorým sa uviedla Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky do právneho poriadku ČSFR. Ak by Slovenská republika chcela rehabilitovaným občanom priznať aj nárok titulom nemajetkovej ujmy, tak by tento nárok bol uvedený v zákone č. 82/1968 Zb súdnej rehabilitácii, respektíve v zákone č.58/1969 Zb.

Česká a Slovenská Federatívna Republika vstúpila do Rady Európy v roku 1992 a Dohovor ratifikovala dňa 19. marca 1992. Dohovor bol následne uverejnený v Oznámení Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 209/1992 Zb. Dohovor sa pre Slovenskú republiku stal záväzným 1. januára 1993, a to aj napriek tomu, že po zániku Česko-Slovenska sa Slovenská republika musela o členstvo v Rade Európy opätovne uchádzať. Dodatkový protokol č. 11 bol uverejnený v Oznámení Ministerstva

zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 102/1999 Z.z. Ústavným zákonom č. 23/1991 Zb. z 9. januára 1991, sa uviedla Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky do právneho poriadku ČSFR ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 9C 111/2009-73, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 8 Co 85/2011-92, ktorými súdy rozhodovali o totožnej právnej veci. Týmito rozsudkami bol návrh navrhovateľa o priznanie náhrady nemajetkovej ujmy zamietnutý, a to z dôvodu, že aj keď je nespornou skutočnosťou, že zákon č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii v ustanovení § 23 ods. 1 uvádza len demonštratívny výpočet položiek nárokov na odškodnenie, výslovne neupravuje nárok na priznanie nemateriálnej ujmy, nemôže všeobecný súd neprípustným spôsobom ako orgán súdnej moci nahradzovať činnosť zákonodarcu a priznávať v Občianskom súdnom konaní aj iné nároky, než ktoré platné právne predpisy priznávajú fyzickým, prípadne právnickým osobám, pretože by tým neprípustne prekročili hranice del'by moci medzi súdnou a zákonodarnou mocou vymedzené Ústavou SR, resp., pred tým Ústavou ČSFR. Odvolací súd ďalej vo svojom rozhodnutí uviedol, že pokiaľ by zákonodarca v danom prípade mienil nárok na nemajetkovú ujmu zaradiť do právnych predpisov upravujúcich zodpovednosť štátu za vznik škody titulom nezákonného rozhodnutia resp. neprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci, je nepochybné, že by tak pri ich prijatí prípadne neskôr pri prijatí novely zákona urobil, pokiaľ tak však nespravil, sám v rámci vlastnej ústavnej a zákonnej kompetencie nemôže jeho vôľu nahrádzať orgán súdnej moci pri aplikácii práva v súdnom konaní.

Tým, že Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj Listina základných práv a slobôd boli ratifikované bývalou ČSFR až po prijatí zákona č. 82/1968 Zb, zákona č.58/1969 Z a v kontexte s citovaným rozsudkom ESĽP zo dňa 28.9.2004, obsahom ktorého je súd viazaný podľa ustanovenia § 135 ods. 1 O.s.p., nie je možné uplatnený nárok priznať v zmysle článku 5 ods. 5 Dohovoru a ani článku 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, ani v zmysle článku 10 Listiny základných práv a slobôd. Rozsudok ESĽP vo veci Kopecký proti Slovensko, číslo sťažnosti 44912/98 zo dňa 28.09.2004, podáva výklad k právnej úprave Slovenskej republiky, avšak rozsudok ESĽP vo veci Tsirlis a Kouloumpas proti Grécku, číslo sťažnosti 19233/91 a 19234/91 zo dňa 29.5.1997 sa zaoberá porušením právnej povinnosti Grécka voči sťažovateľom.

Súd ďalej dodáva, že aj pre súdy v danom prípade platí vymedzený príkaz v článku 2 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy v jej medziach a v rozsahu ako aj spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Navrhovateľ v konaní predložil rozhodnutia všeobecných súdov ČR, Nálezy Ústavného súdu ČR týkajúce sa obdobných vecí, z obsahu ktorých vyplýva, že išlo o rozhodnutia v obdobných veciach ako je vec prejednávaná v tomto prípade, no však súdu nie je známe, že by v obdobných veciach právny názor už prezentoval Ústavný súd Slovenskej republiky alebo Najvyšší súd SR.

Súd konanie 10 C 58/2014 neprerušil do právoplatného skončenia konaní vedených Okresným súdom Bratislava I pod sp.zn.10C197/2012, sp.zn.21C112/2012, sp.zn.8C157/2012, sp.zn.16C16/2013, sp.zn.11C 183/2013, sp. zn. 4C196/2012, sp.zn.16C 178/2013, sp. zn. 16C58/2014 o priznanie nemajetkových újm v zmysle návrhu navrhovateľa, nakoľko na prerušenie konania 10 C 58/2014 nebol daný dôvod podľa ustanovenia § 109 ods.2 písmeno c/ O.s.p. nakoľko nejde o konania, v ktorých sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v prejednávanej veci, a nejde ani konania v ktorý by dal súd takéto podnet na takéto konanie.

Súd o náhrade trov konania rozhodol v súlade s ustanovením, § 142 ods. 1 O.s.p. v zmysle zásady úspechu účastníka v konaní, avšak úspešný odporca si v konaní náhradu trov konania voči navrhovateľovi, ktorý v konaní úspech nemal, neuplatnil, nakoľko mu trovy konania v súvislosti s prejednávanou vecou nevznikli. Preto súd rozhodol tak, že nepriznáva odporcovi náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Bratislava I. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42

ods. 3) uviesť, proti, ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha /205 ods. 1 O.s.p./. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci /§ 205 ods. 2 O.s.p./.